

Sygn. akt *I ACa 133/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Goldbeck-Malesińska (spr.)

Sędziowie: SSA Elżbieta Fijałkowska

SSA Piotr Górecki

Protokolant: protokolant Halszka Mróz

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **T. G., P. G.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 7 listopada 2018 r. sygn. akt I C 900/17

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów 1.350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Elżbieta Fijałkowska Małgorzata Goldbeck-Malesińska Piotr Górecki

I ACa 133 /19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział I Cywilny, w punkcie 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda T. G. kwotę 13.728 zł wraz

z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości; w punkcie 2. zasądził od pozwanego na rzecz powódki P. G. kwotę 13.728 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości; w punkcie 3 oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie 4. kosztami postępowania obciążył strony stosunkowo, tj. powodów w 68 % i pozwanego w 32 %

i z tego tytułu: a. zasądził od pozwanej na rzecz powoda T. G. kwotę 172,38 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,
b. zasądził od pozwanego na rzecz powódki P. G. kwotę 172,38 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że

Powodowie domagali się

- 1) zasądzenia od pozwanego solidarnie kwoty 73.650 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 lipca 2014 roku tytułem odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości położonej w P. przy T. 9, dla której Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...), której powodowie są współwłaścicielami;
- 2) zasądzenia solidarnie od pozwanego kwoty 10.000 zł tytułem kosztów niezbędnych nakładów na nieruchomość, tytułem poprawy jej komfortu akustycznego, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia 1 lipca 2014 roku;

Ewentualnie w wypadku uznania przez Sąd, że nie ma podstaw do zasądzenia żądanych kwot solidarnie, powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego należności odpowiadających ich udziałom w nieruchomości, tj.:

- 1) na rzecz powódki P. G. kwoty 36.825,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 lipca 2014 roku tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości;
- 2) na rzecz powoda T. G. kwoty 36.825,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 lipca 2014 roku tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości;
- 3) na rzecz powódki P. G. kwoty 5.000,00 zł tytułem kosztów niezbędnych nakładów na poprawę komfortu akustycznego nieruchomości wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 lipca 2014 roku;
- 4) na rzecz powoda T. G. kwoty 5.000,00 zł tytułem kosztów niezbędnych nakładów na poprawę komfortu akustycznego nieruchomości wraz
- 5) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 lipca 2014 roku.

Powodowie wnieśli również o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z nich zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Powodowie domagali się zasądzenia odsetek od dnia następującego po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, gdyż za bezsporne uznali, że pozwana dokładnie znała roszczenie powodów, mimo to nie spełniła świadczenia.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Sąd Okręgowy ustalił między innymi, co następuje:

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P.. Uchwałą został utworzony obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P., którego zarządcą jest (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania. Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: zewnętrzną i wewnętrzną. W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie zewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach szpitali, domów opieki społecznej i związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Nadto, w uchwale wskazano, że w strefie zewnętrznej: (a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, (b) dopuszcza się rozbudowę, odbudowę oraz

nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, (c) zabrania się tworzenia stref ochronnych A uzdrowisk. W uchwale, dla strefy zewnętrznej (...) nie przewidziano podwyższonych wymagań technicznych dla budynków mieszkalnych.

Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r.

Powodowie – rodzeństwo P. G. i T. G. są współwłaścicielami (każdy z nich w 1/2) nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nieruchomość należąca do powodów znajduje się w strefie zewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł..

W dniu wejścia w życie opisanej uchwały Sejmiku Województwa (...), przedmiotowa nieruchomość zabudowana była budynkiem mieszkalnym, wolnostojącym, dwukondygnacyjnym z częściowym podpiwniczeniem, z wbudowanym w bryłę budynku garażem jednostanowiskowym. Budynek wzniesiony został w technologii murowanej, z dachem płaskim, pokrytym papą. Obiekt wyposażony jest w instalacje wewnętrzne: elektryczną, c.o., wodno – kanalizacyjną, gazową. Ponadto nieruchomość zabudowana była budynkiem gospodarczym. Na nieruchomości został również urządzony ogród oraz umocniono podjazd i postawiono ogrodzenie. Bezpośrednie sąsiedztwo nieruchomości stanowi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Przedmiotowa nieruchomość położona jest na obszarze, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z Uchwałą nr VIII/62/VI/2011 Rady Miasta P. z dnia 22 marca 2011 roku, położona jest na terenie oznaczonym symbolem 5MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Wartość nieruchomości należącej do powodów uległa zmniejszeniu na skutek ograniczeń w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzonych uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr XVIII/302/12. Wartość nieruchomości według jej stanu na dzień wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania (tj. 28 lutego 2012 r.), a cen obecnych, spadła o 27.456,00 zł.

W terminie przewidzianym przez uchwałę powodowie zgłosili pozwanemu roszczenie poprzez zawezwanie do próby ugodowej. Posiedzenie w tej sprawie odbyło przed Sądem Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w dniu 30 czerwca 2014 roku (sygn. akt: IX Co 1522/14), jednak do zawarcia ugody między stronami nie doszło.

Przedstawiony stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie: uchwały z dnia 14 lutego 2012 roku wraz z załącznikiem (k. 12 – 17), księgi wieczystej nr (...) (k. 37 – 41); opinii biegłego z dziedziny szacowania nieruchomości J. W. dotyczącej określenia wartości nieruchomości wraz z załącznikami (k. 188 – 226v), opinii biegłego z dziedziny szacowania nieruchomości J. W. dotycząca zmniejszenia wartości rynkowej nieruchomości wraz z załącznikami (k. 227 - 258v); protokołu z posiedzenia z dnia 30 czerwca 2014 roku w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i J.

w P., sygn. akt: IX Co 1522/14 (k. 36), a nadto na podstawie zeznań biegłego J. W. (k. 293 – 294).

Sąd Okręgowy dał wiarę powołanym wyżej dokumentom oraz ich odpisom i kserokopiom, albowiem nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości i autentyczności. Wskazał, że dla rozstrzygnięcia roszczenia w zakresie spadku wartości nieruchomości zasadnicze znaczenie miały opinie biegłego sądowego J. W., uzupełnione ustnymi wyjaśnieniami złożonymi przez biegłego na rozprawie w dniu 31 października 2018 roku. Do opinii z dnia 25 maja 2018 roku zastrzeżenia złożył pozwany. Strona powodowa natomiast zgłosiła zastrzeżenia dotyczące wyliczenia wartości nieruchomości powodów ale zaznaczyła, że nie kwestionuje opinii biegłego w zakresie sposobu obliczenia spadku wartości nieruchomości. Ostatecznie po wyjaśnieniach złożonych przez biegłego na rozprawie w dniu 31 października 2018 roku opinie nie budziły zastrzeżeń Sądu I instancji i uznane zostały za w pełni wartościowe dowody w sprawie. Biegły podczas rozprawy odniósł się w sposób przejrzysty i wyczerpujący do zastrzeżeń zgłaszanych przez strony postępowania co do wydanej przez niego opinii. W operacie szacunkowym i opinii dotyczącej zmniejszenia wartości rynkowej nieruchomości biegły J. W. w sposób wyczerpujący i jasny wskazał

na sposób określania wartości nieruchomości będącej własnością powodów i wyliczania parametru utraty wartości tej nieruchomości.

W operacie szacunkowym biegły dokonał wyceny nieruchomości w oparciu o podejście porównawcze, metodą korygowania ceny średniej, co do których Sąd nie miał żadnych zastrzeżeń. Biegły poddał analizie porównawczej transakcje sprzedaży nieruchomości podobnych do będących przedmiotem opinii położonych poza strefą ograniczonego użytkowania. Przeprowadził analizę 121 transakcji nieruchomości z Gminy T. obrębów: P., B., C., L., S. I W.. Biegły przeanalizował rynek w ostatnich trzech latach. Na tej podstawie biegły ocenił wartość nieruchomości stanowiącej własność powodów na kwotę 532.239,00 zł.

Określając utratę wartości nieruchomości na skutek ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. biegły wykorzystał posiłkowo opracowania wykorzystujące publikacje naukowe i wyniki badań w tej materii w Europie i na świecie, doświadczenie z analogicznej sytuacji wprowadzenia strefy ograniczonego użytkowania z tytułu lokalizacji rozwoju lotniska wojskowego P. – K. oraz wyniki badań cząstkowych przeprowadzonych w P. na bazie danych lokalnych w odniesieniu do obu lotnisk.

Przyjęta przez biegłego metodyka badań została przez Sąd I instancji oceniona jako zgodna ze standardami i znajdująca oparcie w treści art. 26 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U.04.207.2109), zgodnie z którym przy określaniu wartości nieruchomości, które ze względu na ich szczególne cechy i rodzaj nie są przedmiotem obrotu na lokalnym rynku nieruchomości, można przyjmować ceny transakcyjne uzyskiwane za nieruchomości podobne na regionalnym albo krajowym rynku nieruchomości. W przypadku braku cen transakcyjnych za nieruchomości podobne uzyskiwanych na krajowym rynku nieruchomości, przy określaniu wartości nieruchomości, o których mowa w ust. 1, można przyjmować ceny transakcyjne uzyskiwane za nieruchomości podobne na zagranicznych rynkach nieruchomości (ust. 2).

Sposób przeprowadzonych przez biegłego badań, został oceniony przez Sąd Okręgowy za rzetelny i prawidłowy. Sąd ten wskazał, że biegły na potrzeby przeprowadzonych badań uwzględnił transakcje dotyczące nieruchomości o zbliżonych parametrach położonych w obrębie aglomeracji (...), a nadto posiłkował się badaniami dotyczącymi wpływu sąsiedztwa lotniska wojskowego P. – K. na spadek wartości sąsiadujących z nim nieruchomości, położonymi w strefie ograniczonego użytkowania, a doświadczenia z lotnisk zagranicznych podał tylko informacyjnie.

Analizy dotyczącej wpływu hałasu związanego z lokalizacją lotniska Ł. na nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi biegły dokonał na podstawie danych transakcyjnych pozyskanych z systemu (...). Transakcje te dotyczyły sprzedaży nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi z terenu miasta P. od początku 2010 roku do roku 2013. Do analizy dołączono także dane dotyczące transakcji zawartych na terenie obrębów P. i B., w związku z ich lokalizacją na terenie strefy oddziaływania lotniska Ł.. Biegły przeanalizował łącznie 337 transakcji i dokonał ich oceny w kontekście następujących atrybutów: powierzchnia użytkowa budynku, powierzchnia działki, rodzaj prawa do nieruchomości gruntowej, rodzaj zabudowy, położenie w strefie oddziaływania lotniska (...) i lotniska K., położenie w strefie oddziaływania innych źródeł hałasu, stan techniczny budynku, odległość od centrum. Ostatecznie biegły do badania przyjął 282 transakcje.

W opinii dotyczącej zmniejszenia wartości nieruchomości stanowiącej własność powodów biegły zastosował parametryczne podejście metodyczne. Zgodnie z tym podejściem rzeczoznawca majątkowy dokonuje oszacowania porównywalnej nieruchomości położonej na równoległym rynku podobnym położonym poza obszarem oddziaływania lotniska, według stanu nieruchomości z dnia zaistnienia negatywnego czynnika środowiskowego i cen z daty sporządzenia opinii, a zmniejszenie wartości szacowane jest w oparciu o procentowy współczynnik zmniejszenia wartości, który zostaje określony na podstawie ankietowych badań preferencji nabywców lub specjalistycznych opracowań dotyczących rynku krajowego lub zagranicznego.

W ocenie Sądu biegły w przekonujący sposób wyjaśnił, że zarówno w odniesieniu do lotniska w K., jak również lotniska Ł., głównymi czynnikami wpływającymi na spadek wartości nieruchomości są poziom hałasu odczuwalny w miejscu

położenia nieruchomości oraz ograniczenia w zakresie wykonywania prawa własności wprowadzone właściwymi aktami prawa miejscowego, ustanawiającymi obszary ograniczonego użytkowania.

Sąd Okręgowy wyjaśnił dlaczego metodologię badań przyjętą przez biegłego uznał za logiczną i racjonalną, a dokonane przez biegłego wyliczenia matematyczne, których wynik sprowadzał się do uznania obniżenia średniej transakcyjnej nieruchomości w strefie zewnętrznej w stosunku do nieruchomości poza strefą na poziomie 5,43 %, oraz o obniżeniu średniej transakcyjnej nieruchomości w strefie wewnętrznej w stosunku do nieruchomości poza strefą na poziomie 10.88 %, za prawidłowy. Przyjęte przez biegłego podejście do wskazanych wyliczeń, Sąd Okręgowy uznał za zgodne z wytycznymi opublikowanymi w Biuletynie Stowarzyszenia (...) – grudzień 2010 r. – pn. „Hałas lotniczy a wartość nieruchomości”.

Sąd I instancji wskazał, że stosownie do przyjętego modelu, biegły ustalił spadek wartości nieruchomości powodów odpowiednio do jej położenia w strefie określając parametr spadku wartości na poziomie 5,43 %. Tym samym uznał, że utrata wartości nieruchomości będącej własnością powodów wynosi 27.456,00 zł.

Oceniając wydaną przez biegłego opinię oraz późniejsze zeznania Sąd I instancji zauważył, że biegły w sposób rzeczowy i profesjonalny przeprowadził wywód na okoliczności wskazane w tezie dowodowej. Potrafił w sposób wyczerpujący i rzetelny odpowiedzieć na szereg kierowanych do niego pytań, w sposób należyty wyczerpując tezę dowodową. Odnosił się do zarzutów w sposób merytoryczny wyjaśniając wątpliwości i wskazując konkretne miejsca w opinii, które doprowadziły do postawienia późniejszych tez. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego na okoliczność spadku wartości nieruchomości. Sąd ten oddalił także wniosek powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego akustyka oraz opinii biegłego z dziedziny budownictwa w celu wyliczenia wartości nakładów z uwagi na to, że budynek powodów położony jest w strefie zewnętrznej a uchwała wprowadzająca ograniczony obszar użytkowania nie nakłada na właścicieli nieruchomości obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego, o czym będzie jeszcze mowa w dalszej części uzasadnienia.

W konsekwencji tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał powództwo powodów za uzasadnione w części.

Podniósł, że zgodnie z art. 129 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2017.519 j.t. – dalej p.o.ś.), jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, wykupienia nieruchomości lub jej części, a także odszkodowania za poniesioną szkodę może żądać właściciel nieruchomości.

Powodowie P. G. i T. G. są współwłaścicielami (każdy z nich w 1/2) nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...), położonej na obszarze ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł., a zatem jako właściciele nieruchomości uprawnieni są do dochodzenia od pozwanego odszkodowania. Legitymacja bierna pozwanego wynika natomiast z art. 136 ust. 2 p.o.ś. stanowiącego, że obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania. Pozwana spółka, będąca właścicielem portu lotniczego, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń stanowi wskazany podmiot.

Sąd Okręgowy podniósł następnie, że zgodnie z art. 129 ust. 1 p.o.ś., jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. Zgodnie z ust. 2 powołanego przepisu, w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest bowiem także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, iż właściciel nieruchomości będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, np. hałas (por. wyrok Sądu Apelacyjnego

w Warszawie z dnia 30 listopada 2010 r., VI ACa 1156/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10).

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy uznał, że właściwą podstawą prawną roszczenia o odszkodowanie z tytułu spadku wartości nieruchomości jest art. 129 ust. 2 p.o.ś. Skutki ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania zostały w powołanej ustawie uregulowane kompleksowo, za czym przemawia językowa wykładnia wskazanego przepisu. Literalne brzmienie art. 129 ust. 2 p.o.ś. nie daje podstaw do dokonania rozróżnienia na poszczególne rodzaje ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości.

Sąd I instancji zauważył, że bezspornym w niniejszej sprawie było, iż w dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P. (Dz.U.Woj.W. z 2012 nr 961). Obszar ograniczonego użytkowania podzielony został na dwie strefy - wewnętrzną i zewnętrzną, w zależności od odległości od lotniska P. - Ł. i poziomu natężenia hałasu w danej strefie, a nieruchomość objęta postępowaniem, została zakwalifikowana do strefy zewnętrznej. Zgodnie z art. 129 ust. 4 p.o.ś. z roszczeniem odszkodowawczym „można wystąpić” w okresie dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Cytowany przepis ustawy wprowadza termin zawity, niebędący terminem przedawnienia, którego upływ ma ten skutek, że roszczenie to wygasa (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r., II CSK 216/2008). Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że powodowie zgłosili pozwanemu roszczenia przed upływem terminu zawitego liczonego od daty wejścia w życie uchwały. Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej został bowiem wysłany do pozwanego w dniu 28 lutego 2014 roku. Tym samym należało uznać, że zgłoszenie roszczenia stronie pozwanej nastąpiło przed upływem dwóch lat od wejścia w życie uchwały ustanawiającej obszar ograniczonego użytkowania.

Powodowie domagali się tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości w związku z objęciem jej strefą ograniczonego użytkowania łącznej kwoty 73.650,00 zł.

Dla powstania roszczenia odszkodowawczego powodów konieczne było wystąpienie następujących przesłanek: 1. ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w sposób przewidziany ustawą, 2. powstanie szkody, 3. związek przyczynowy pomiędzy ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości w sposób przewidziany ustawą a powstaniem szkody. Zdaniem Sądu Okręgowego wszystkie powołane wyżej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego zostały spełnione. Samo objęcie nieruchomości, co do której przysługuje powodowi prawo własności, strefą ograniczonego użytkowania spowodowało ograniczenie sposobu korzystania z tej nieruchomości, chociażby z uwagi na zawężenie uprawnień właścicielskich, wyrażające się np. w konieczności znoszenia ponadnormatywnego hałasu, w którym powodowie również upatrywali źródła szkody. Wskazać jednocześnie należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, iż ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości wynikające z zawężenia granic własności na skutek wejścia w życie uchwały, lecz również obniżenie wartości nieruchomości na skutek ograniczeń przewidzianych w treści takiej uchwały. Skutkiem wejścia w życie uchwały jest nie tylko konieczność poddania się przewidzianym w nim wprost ograniczeniom, ale również konieczność znoszenia immisji przekraczających standard jakości środowiska, którym - w razie braku uchwały - właściciel mógłby się przeciwstawić jako działaniom bezprawnym w świetle art. 174 ust. 1 p.o.ś. Szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest więc także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, że właściciel nieruchomości będzie musiał znosić dopuszczalne w tym obszarze immisje (np. hałas). Na skutek wprowadzenia w życie powołaną wyżej uchwałą Sejmiku Województwa (...) obszaru ograniczonego użytkowania, nieruchomość powodów znalazła się w strefie zewnętrznej tego obszaru, co w znaczący sposób obniża komfort życia w takim miejscu. Powołane okoliczności powodują, że nieruchomości położone w sąsiedztwie lotniska, ze względu na mniejsze zainteresowanie, mają niższe ceny niż porównywalne nieruchomości położone na innych obszarach. Oczywistym w tej sytuacji jest, że obniżenie wartości nieruchomości spowodowane jest właśnie wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania.

Wobec zatem uznania, że w przypadku nieruchomości objętej postępowaniem doszło do ograniczenia sposobu korzystania z niej w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, Sąd Okręgowy zbadał, czy wiązało się to ze szkodą powodów. Wskazał, że przyjmuje się, iż szkodą jest powstała wbrew woli poszkodowanego różnica między obecnym jego stanem majątkowym a stanem jaki zaistniałby, gdyby zdarzenie wywołujące szkodę nie wystąpiło (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1957 r., OSN 1958/3/76; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 1963 r., OSNCP 1964/7-8/128). Stosując metodę dyferencyjną ustalenia wysokości szkody, bada się aktualny stan majątkowy poszkodowanego, tzn. stan istniejący po zajściu zdarzenia sprawczego. Aktualny stan majątku porównywać należy z poprzednim. Badanie to Sąd Okręgowy przeprowadził na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania wartości nieruchomości J. W.. Na podstawie przeprowadzonych wyliczeń, biegły sądowy stwierdził, że w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. - Ł., wartość nieruchomości powodów obniżyła się o 27.456,00 zł. Utrata wartości nieruchomości powodów związana jest z położeniem nieruchomości w strefie obszaru ograniczonego użytkowania ustanowionego dla lotniska P. - Ł. i obejmuje uciążliwości związane z funkcjonowaniem lotniska przede wszystkim w postaci hałasu. W tym zakresie nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy to, czy po utworzeniu obszaru normy hałasu w rzeczywistości są przekraczane, skoro skutek w postaci obawy przed ich przekroczeniem już wystąpił, a to skutkowało spadkiem wartości nieruchomości.

Opierając się więc na opinii biegłego sądowego J. W. Sąd Okręgowy stwierdził istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania a zmianami cen, w tym spadkiem wartości rynkowej nieruchomości powodów. Zdaniem Sądu sama świadomość ponadnormatywnych immisji (hałasu) niewątpliwie ujemnie wpływa na atrakcyjność nieruchomości, a dodatkowo usankcjonowanie generowania tych immisji uniemożliwia właścicielowi wystąpienia o ochronę przed nimi na drodze prawnej. Związek ten ocenił jako adekwatny, niewątpliwie bowiem spadek wartości nieruchomości wynika z zakłóceń w korzystaniu z niej wywołanych sąsiedztwem lotniska, które generuje hałas i nakazem znoszenia tego hałasu bez możliwości skorzystania z roszczenia negatoryjnego z art. 222 § 2 k.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy uznał, że powodowie wykazali, iż wartość stanowiącej ich własność nieruchomości, położonej w P., uległa zmniejszeniu w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P. o kwotę 27.456,00 zł. W konsekwencji, na podstawie powołanych wyżej przepisów, zasądzeniu tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości podlegała na rzecz powodów łączna kwota 27.456,00 zł, a więc na rzecz każdego z nich kwota 13.728,00 zł. Sąd nie znalazł bowiem podstaw do zasądzenia w/w kwoty na rzecz powodów solidarnie. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy powództwo oddalił.

Ubocznie wskazał, że dla roszczenia powodów bez znaczenia pozostawała przy tym okoliczność, że powodowie nabyli i zabudowali nieruchomość mając świadomość, że jest ona położona w pobliżu lotniska. Podstawy prawnej żądania pozwu upatrywać bowiem należy w ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania, które stanowiło samodzielną podstawę do domagania się zapłaty odszkodowania. To zaś nastąpiło już po nabyciu i zabudowaniu nieruchomości przez powodów. Nie sprzeciwiała się również żądaniu pozwu okoliczność, że utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania po części spowodowane jest wypełnianiem zadań o charakterze użyteczności publicznej. Zadania w tym zakresie winny być bowiem realizowane z poszanowaniem prawa własności. Nadto wskazać należy, że powodowie w niniejszym procesie domagali się jedynie realizacji uprawnień, które zostały im przyznane przez ustawodawcę. Nie sposób jest zatem upatrywać w takim działaniu sprzeczności z zasadami współzycia społecznego.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej należności głównej Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym,

a zatem staje się ono wymagalne, z uwagi na brzmienie przepisu art. 455 k.c., po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Wskazać w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 363 § 2 k.c., jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Odsetki ustawowe gwarantują wierzycielowi waloryzację spadku siły nabywczej pieniądza, a na wysokość ustalanych odsetek ustawowych ma przede wszystkim wpływ to, że mają one pełnić także funkcję stymulującą dłużnika do spełnienia świadczenia pieniężnego. W ocenie Sądu, zasądzenie odsetek od dnia wyrokowania mogłoby mieć swoje uzasadnienie wówczas, gdyby między datą wymagalności świadczenia a datą wyrokowania wystąpiła znaczna zmiana wartości nieruchomości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 listopada 2012 r., I ACa 932/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 maja 2013 r., I ACa 412/13). Tego rodzaju uwarunkowania ekonomiczne nie występują jednak w realiach rozpoznawanej sprawy. Nie ma podstaw do przyjęcia, aby poziom cen nieruchomości wzrósł między lipcem 2014 roku a dniem wyrokowania. W tej sytuacji zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 1 lipca 2014 roku nie spowoduje zatracenia funkcji tychże odsetek, które mają charakter również odszkodowawczy, ani też nie spowodują nieuzasadnianego wzbogacenia wierzyciela. Należy wskazać, że data początkowa biegu odsetek, tj. 1 lipca 2014 roku to dzień następujący po przeprowadzeniu postępowania w sprawie zawezwania do próby ugodowej. Podkreślić należy, że pozwany, jako profesjonalista, musiał mieć świadomość roszczeń, które mogą być zgłoszone w związku z utworzeniem strefy ograniczonego użytkowania i w związku z tym winien odpowiednio wcześniej przygotować się do realizacji słusznych roszczeń właścicieli nieruchomości z tym związanych. Zwłaszcza, biorąc pod uwagę doświadczenia z wypłatą odszkodowań w związku z roszczeniami mieszkańców strefy wokół lotniska wojskowego P. - K.. W tej sytuacji, w ocenie Sądu, zasądzenie odsetek ustawowych od daty późniejszej naruszałoby słuszny interes powodów.

Powodowie domagali się w niniejszej sprawie również kwoty 10.000 zł tytułem odszkodowania odpowiadającego kosztom niezbędnym dla przywrócenia właściwego komfortu akustycznego na nieruchomości. W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie to należało uznać za niezasadne. Wprawdzie zgodnie z art. 136 ust. 3 p.o.ś., w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków, szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Zgodnie jednak z art. 144 k.c. właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych. Przepis ten sam w sobie nie niesie więc uprawnień właściciela do dochodzenia odszkodowania. Wprowadzenie strefy ograniczonego użytkowania oznacza, że określone standardy ochrony środowiska (w tym np. w zakresie dopuszczalnych norm hałasu) nie mogą zostać dotrzymane. W konsekwencji wprowadzenie takiej strefy sanuje taki właśnie stan rzeczy i nakłada na właścicieli objętych tą strefą nieruchomości obowiązek znoszenia przekroczeń norm ochrony środowiska, przyznając im roszczenia odszkodowawcze przewidziane ustawą Prawo ochrony środowiska. Jak stanowi w § 9 uchwała Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P. (Dz.U.Woj.W.. z 2012 nr 961), w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadza się następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

- 1) w strefie zewnętrznej - zapewnienie właściwego klimatu akustycznego w budynkach szpitali, domów opieki społecznej i związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.
- 2) w strefie wewnętrznej - zapewnienie właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

W ocenie Sądu Okręgowego, jak wynika z powyższego, powołana wyżej uchwała sejmiku województwa wprowadziła obowiązek zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej wyłącznie w strefie wewnętrznej. W strefie zewnętrznej wymagania takie dotyczą wyłącznie budynków szpitali, domów opieki społecznej i związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, przy czym zgodnie z § 2 pkt 1 uchwały przez budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży rozumie się w szczególności: szkoły, przedszkola, żłobki, domy dziecka, internaty itp. Nieruchomość powodów położona jest w strefie zewnętrznej. Nie budziło więc wątpliwości Sądu I instancji, iż na gruncie tej sprawy, na nieruchomości powodów nie znajdują się budynki, o jakich mowa w § 9 pkt 1 uchwały, skoro nieruchomość ta zabudowana jest budynkiem mieszkalnym jednorodzinny. Zatem powołaną uchwałą nie został nałożony na powodów obowiązek zapewnienia właściwego klimatu akustycznego. Racje Sąd ten przyznał pozwanemu, że roszczenie powodów o zwrot nakładów na rewitalizację akustyczną budynku wywodzone z art. 136 ust. 3 p.o.ś. w związku z § 9 pkt 1 uchwały jest bezpodstawne. W konsekwencji roszczenie powodów o nakłady niezbędne dla zapewnienia prawidłowego klimatu akustycznego w budynku powodów Sąd Okręgowy oddalił.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. i obciążył nimi strony stosownie do wyników postępowania, tj. powodów w 68 % i pozwanego 32 %. W toku postępowania powodowie ponieśli koszty opłaty sądowej od pozwu – 4.183,00 zł, wynagrodzenia pełnomocnika – 5.400,00 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17,00 zł oraz wynagrodzenia biegłego w kwocie 2.988,48 zł, pokrytego w całości z zaliczki uiszczony przez powodów w kwocie 3.000,00 zł. Łącznie była to kwota 12.588,48 zł. Pozwany poniósł natomiast koszty wynagrodzenia pełnomocnika – 5.400,00 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17,00 zł - łącznie 5.417,00 zł. W związku z tym powodowie byłiby zobowiązani do zwrotu pozwanemu kwoty 3.683,56 zł (5 417,00 zł x 68 %), a pozwany powodom kwoty 4.028,31 zł (12.588,48 zł x 32 %). Sąd Okręgowy dokonał jednak stosownych potrąceń i ostatecznie zasądził od pozwanego na rzecz powodów łączną kwotę 344,75 zł, a więc po 172,38 zł na rzecz każdego z powodów.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł pozwany,

Zaskarżył wyrok w części to jest w zakresie:

1. punktu 1 w części zasądzonej odsetki ustawowe (za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku – odsetki ustawowe za opóźnienie) od kwoty 13 728 zł od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 6 listopada 2018 roku.
2. punktu 2 w części zasądzonej odsetki ustawowe (za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku – odsetki ustawowe za opóźnienie) od kwoty 13 728 zł od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 6 listopada 2018 roku.

Wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj, art. 481§ 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i wskutek tego błędne przyjęcie, że odsetki od zasądzonej w punktach 1 i 2 wyroku kwoty powinny być liczone od dnia 1 lipca 2014 roku, tymczasem odsetki te winy zostać naliczone od dnia wyrokowania.

W związku ze wskazanymi zarzutami, pozwany wniósł o:

- I. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 poprzez oddalenie powództwa co do odsetek od kwoty od kwoty 13 728 zł od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 6 listopada 2018 roku.
- II. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 2 poprzez oddalenie powództwa co do odsetek od kwoty od kwoty 13 728 zł od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 6 listopada 2018 roku.
- III. zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania przed sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Powodowie w odpowiedzi na apelację domagali się jej oddalenia i zasądzenia solidarnie na rzecz powodów od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się niezasadna.

Zarzut naruszenia art. 481 § 2 k.c. w związku z art. 455 k.c. w okolicznościach sporu nie okazał się trafny.

Wskazać należy, jak słusznie podniósł Sąd Okręgowy, że roszczenie odszkodowawcze ma charakter bezterminowy, co oznacza jak wskazano w art. 455 k.c., że staje się wymagalne po upływie odpowiedniego terminu wyznaczonego dłużnikowi do jego spełnienia. Z upływem tego terminu dłużnik popada w opóźnienie, co uprawnia wierzyciela do żądania odsetek ustawowych na podstawie przepisów art. 481 § 1 i § 2 zd. 1 k.c. Istotnym jest zatem dla ustalenia zasadności żądania odsetkowego w opisaney sytuacji poczynienie ustaleń w kwestii tego, czy już w dacie wezwania pozwanego do dobrowolnego spełnienia zobowiązania, był on zobligowany do świadczenia z tytułu odszkodowania, co najmniej w tej samej wysokości, jak ostatecznie przyjęto to w zaskarżonym wyroku, to jest, czy w jego majątku już wówczas istniał uszczerbek w tej wysokości.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd pierwszej instancji trafnie przyjął, że pozwany pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem dochodzonych w sprawie świadczeń uzasadniającym odpowiedzialność odsetkową, już od dat powiązanych z zawezwaniem do próby ugodowego rozstrzygnięcia sporu, albowiem już wówczas pozwany był zobowiązany do zapłaty kwoty zasądzonej w zaskarżonym wyroku.

Sąd Okręgowy zasadnie wskazał, że w terminie przewidzianym przez uchwałę Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 roku, nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P., powodowie zgłosili pozwanemu roszczenie poprzez zawezwanie do próby ugodowej. Odpis wniosku musiał zostać doręczony pozwanemu we wskazanym postępowaniu najpóźniej na siedem dni przed terminem wyznaczonego posiedzenia i zawierał wezwanie do zapłaty kwoty wyższej niż zasądzona w zaskarżonym wyroku. Posiedzenie w tej sprawie, oznaczonej sygnaturą akt: IX Co 1522/14, odbyło się przed Sądem Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w dniu 30 czerwca 2014 roku. Do zawarcia ugody między stronami w tym dniu nie doszło. Należało więc przyjąć, że pozwany popadł w opóźnienie ze spełnieniem świadczenia pieniężnego w dniu następującym po dacie wskazanego posiedzenia – 1 lipca 2014 roku

Chybionym przy tym okazało się powołanie przez apelujących na art.363 §2 k.c. Przepis ten mógłby znaleźć zastosowanie przy ocenie zgłoszonego zarzutu jedynie w kontekście zbadania czy nie dochodzi w sporze do przyjęcia dwóch mierników równoważących skutki utraty siły nabywczej pieniądza gdyby między datą wymagalności świadczenia a datą wyrokowania wystąpiła znaczna zmiana wartości nieruchomości powodów. Tymczasem okoliczność taka nie zaistniała. Powodowie składając pozew dołączyli do akt prywatną opinię sporządzoną w dniu 18 lutego 2014 roku przez rzeczoznawcę majątkowego A. S. na okoliczność wartości rynkowej nieruchomości powodów. Data na którą określono wartość tej nieruchomości to data sporządzenia opinii. Opinia ta wprawdzie nie mogła stanowić dowodu z opinii biegłego w przedmiotowej sprawie, jednakże bez wątplenia powołanie się na nią przez powodów stanowiło wyrażenie stanowiska tej strony postępowania, które oparte było na opinii osoby profesjonalnie zajmującej się wyceną nieruchomości. Nie mogło więc zostać uznane za dowolne i przyjęte bez żadnych konstruktywnych podstaw.

Porównanie kwot wartości nieruchomości ustalonej w opinii biegłego J. W. powołanego w sprawie, sporządzonej w dniu 17 maja 2018 roku z kwotą ustaloną w opinii prywatnej, dołączonej do pozwu, wskazuje na wzrost wartości nieruchomości na poziomie 8 %, co nie pozwala na wniosek o znacznej zmianie wartości nieruchomości powodów, a więc takiej, która dawałaby podstawę do uznania, że ustalenie jej wartości w procesie zgodnie z dyrektywą art. 363 §2 k.c. stanowi wystarczającą rekompensatę wypłaty odszkodowania po blisko czterech latach od wezwania.

Nadto za okolicznością braku podstaw do przyjęcia znacznej zmiany wartości nieruchomości powodów w okresie, który upłynął między datą wymagalności ich roszczenia a datą wyrokowania, przemawia treść opinii biegłego powołanego w sprawie, która to opinia trafnie została uznana przez Sąd Okręgowy za wartościowy dowód przeprowadzony w postępowaniu. Biegły stwierdził w opinii, że trend czasowy w latach 2015 do 2018, co do wartości nieruchomości był znikomy, albowiem wynosił 0,1 promila w skali miesiąca. Stąd biegły zaniechał korygowania odnotowanych cen poddanych analizie przy określaniu wartości nieruchomości powodów o trend czasowy. Wartość cen transakcyjnych nieruchomości w tym czasookresie w zasadzie nie rosła, trend czasowy kształtował się bowiem na poziomie zbliżonym do zera. Wynika stąd, że w danych powiązanych z wezwaniem do zapłaty wartość szkody (zależna od wartości nieruchomości według cen na dzień sporządzania opinii i procentowego współczynnika utraty wartości nieruchomości) była porównywalna ze szkodą ostatecznie zasądzoną.

Wziąwszy więc pod uwagę stabilizację cen i rynku nieruchomości we wskazanym okresie, przyjąć trzeba, że kalkulacja szkody dokonana przez biegłego w zakresie zgłoszonych przez powodów roszczeń – w wysokości, która nie przekroczyła wartości roszczeń zgłoszonych w zawezwaniu do próby ugodowej stanowiącym wezwanie do zapłaty, a następnie w treści pozwu - stanowiła potwierdzenie zasadności żądań powodów w momencie ich wysuwania i to mimo zastosowania cen aktualnych na moment wydawania opinii. Nie może być zatem mowy o przekroczeniu kompensacyjnej funkcji odsetek w badanym przypadku i nie ma przy tym znaczenia, że zgodnie z kalkulacją biegłego powołanego w sprawie wysokość szkody okazała się mniejsza.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 wyroku. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z 108 k.p.c., 109 § 2 k.p.c. i 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 4 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804z późniejszymi zmianami).

Elżbieta Fijałkowska Małgorzata Goldbeck-Malesińska Piotr Górecki

--	--	--